

Vrijeme je za akciju

Preporuka
CM/Rec(2018)5
Odbora ministara
državama članicama
o djeci roditelja
zatvorenika

Vijeće Europe svojim aktivnostima, vezanima uz zaštitu ljudskih prava, želi doprijeti do srca i razuma svih Europljana, uključujući i djecu jer ona imaju ista ljudska prava kao i odrasli. Ova publikacija je sjajan primjer rada organizacije Children of Prisoners Europe (COPE) koja je svojom posvećenošću približila djeci važan dokument – Preporuku CM/Rec(2018)5. Publikacija šalje poruku o važnosti pomoći i podrške djeci čiji su roditelji u zatvoru te pruža praktičan vodič za ostvarenje njihovih prava. Zatvori imaju ulogu u građenju bolje budućnosti te otvorenosti prema promjenama, a „Vrijeme je za akciju” je brošura koja upravo teži tome. Čestitam!

Jan Kleijssen, Ravnatelj, Information Society – Action against Crime, (Uprava za informacijsko društvo - Akcija protiv kriminala), Vijeće Europe

DOBRODOŠLICA

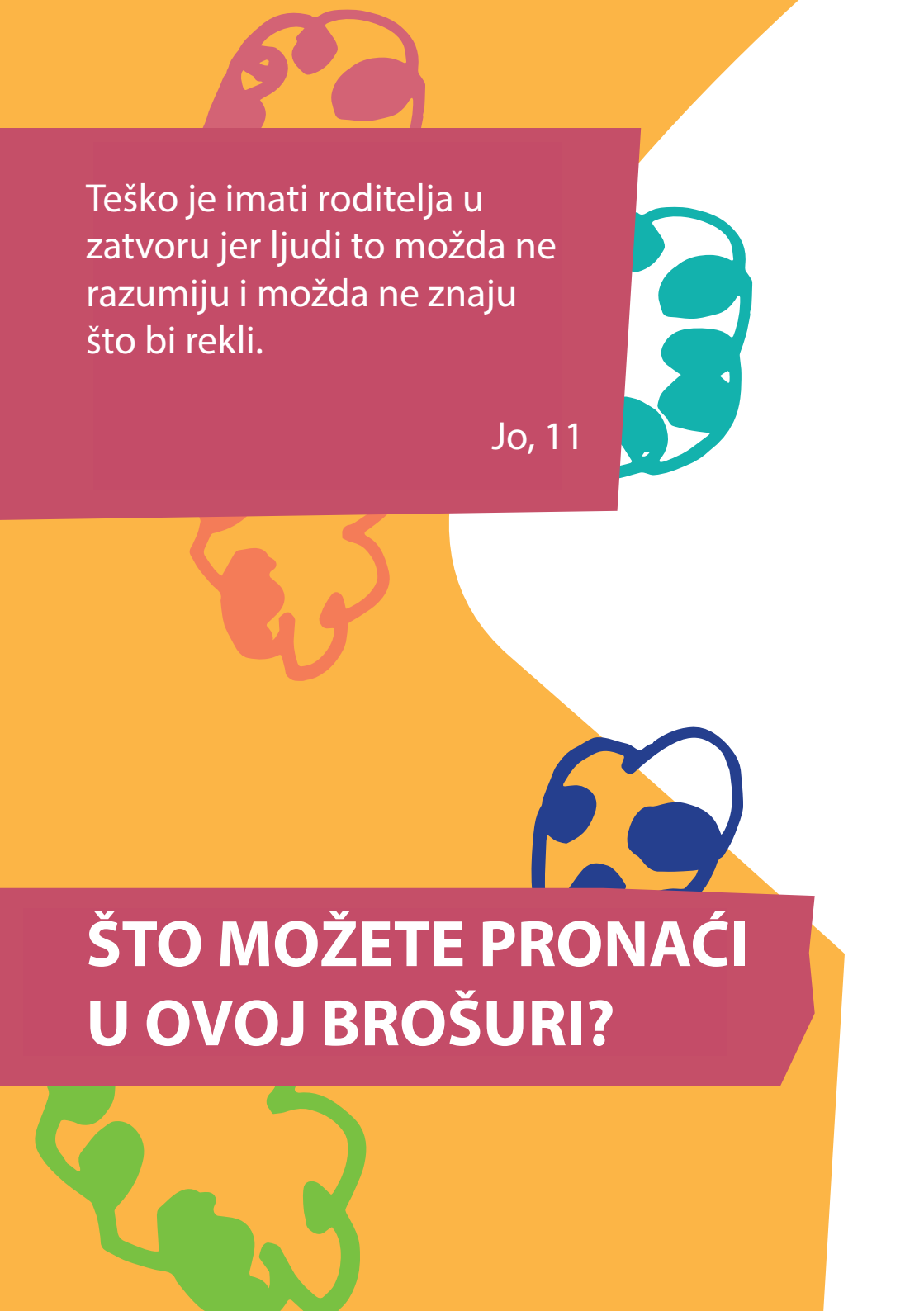
Children of Prisoners Europe (COPE) je paneuropska mreža koja se bavi poboljšanjem položaja djece čiji su roditelji u zatvoru. Pred sobom imate dječju verziju Preporuka Odbora Ministara iz travnja 2018 godine koju su pripremili članovi Children of Prisoners Europe (COPE) i druge organizacije uz pomoć djece i mladih iz cijele Europe. Važnost ovoga dokumenta jest u tome što stavlja naglasak na „dječji glas” i perspektivu te je dobar primjer uključivanja djece u rješavanje problema koji se tiču njih samih te u zagovaranju društvenih promjena.

COPE, zajedno s djecom, potiče „osobe koje donose odluke” kao što su suci i upravitelji zatvora da uzmu dječju perspektivu u obzir, da razmišljaju o njihovim pravima i dobrobiti te da tijekom svakog koraka rade na zaštiti djece.

Izvorna Preporuka inspirirana je različitim inicijativama članica COPE-a i drugih organizacija. Jedna od njih je Talijanski Memorandum o razumijevanju iz 2014. godine koji je inicirala organizacija Bambinisenzasbarre. Preporuka se temelji na pravima djece navedenima u UN-ovoj Konvenciji o pravima djeteta te Povelji EU-a o temeljnim pravima. Nadalje, poziva na poboljšanje položaja djece čiji se roditelji nalaze u zatvoru kroz promjenu javnih politika te institucionalne prakse diljem Europe.

Veliko hvala svima, djeci i organizacijama* koji su radili na prijevodima, pregledima i ilustracijama ove verzije Preporuke. Također, zahvaljujemo i Council of Europe Directorate General of Human Rights and Rule of Law (Glavnoj upravi Vijeća Europe za ljudska prava i vladavinu prava) na predvođenju izvorne Preporuke te Council of Europe Children's Rights Division (DG Democracy) (Odjelu za dječja prava Vijeća Europe (Glavna uprava za demokraciju).

*Buffs (Švedska), Children Heard and Seen (Engleska i Wales), Families Outside (Škotska), For Fingers Pårørende (FFP) (Norveška), My Time (Engleska i Wales), NIACRO (Sjeverna Irska), Pact (Engleska i Wales), POPS (Engleska i Wales), Probacja (Poljska), REPR (Švicarska), Rijeka - Regionalni ured Pravobraniteljice za djecu (Hrvatska), SOS Il Telefono Azzuro Onlus (Italija), the Children and Young People's Commissioner Scotland and the Playstation at HMP Barlinnie (Škotska).

Teško je imati roditelja u
zatvoru jer ljudi to možda ne
razumiju i možda ne znaju
što bi rekli.

Jo, 11

**ŠTO MOŽETE PRONAĆI
U OVOJ BROŠURI?**

Zašto nam trebaju ova pravila?

Popis važnih riječi

Europske smjernice o pružanju podrške djeci čiji su roditelji u zatvoru

➡ Zašto je ovo važno za djecu?

➡ Na što trebaju posebno paziti policija i sudovi?

➡ Organizacija boravka u zatvoru

- Dolazak u zatvor
- Održavanje kontakta s djecom
- Posjeti obiteljskom domu
- Sigurnost zatvorenika
- Mala djeca koja žive sa svojim roditeljima u zatvoru
- Program izvršavanja kazne i priprema roditelja na izlazak iz zatvora
- Nakon izlaska iz zatvora
- Uključivanje službenica i službenika zatvora

➡ Radimo zajedno!

➡ Na što sve treba misliti?

➡ Dijeljenje informacija i mogućnost promjena

➡ Kako pričati o djeci čiji su roditelji u zatvoru?

Zašto nam trebaju ova pravila?

Vijeće Europe je međunarodna organizacija 47 država članica iz Europe koja se bavi zaštitom ljudskih prava. Djeca čiji su roditelji u zatvoru su vrlo ranjiva skupina jer su odvojena od svojih roditelja. Vijeće Europe je zbog toga, u travnju 2018. godine objavilo skup savjeta i uputa državama članicama kako da bolje zaštite djecu čiji su roditelji u zatvoru kako bi im osigurala ista prava i životne prilike koje imaju druga djeca. Taj skup pravila je razrađen u dokumentu koji se naziva Preporuka CM/Rec(2018) Odbora ministara državama članicama, a vezan je uz djecu čiji su roditelji u zatvoru. Preporuka jasno navodi da sve države članice trebaju slijediti UN-ovu Konvenciju o pravima djeteta koja je ključni vodič o tome kako postupati s djecom i štititi njihova prava.

Tekst Konvencije o pravima djeteta možete pronaći na sljedećoj poveznici:

https://www.unicef.hr/wp-content/uploads/2017/05/Konvencija_20_o_20pravima_20djeteta_full.pdf

Više od 2 milijuna djece godišnje u Europi ima roditelja koji je u nekom trenutku u zatvoru. U Hrvatskoj se procjenjuje da se radi o više od 12 500 djece godišnje, iako ne postoje točni podaci. Boravak roditelja u zatvoru utječe na djecu na različite načine te im može prouzrokovati niz poteškoća. Vršnjaci ih znaju odbacivati, a zajednica osuđivati. Često se događa da ih okolina etiketira i „osudi“ na istu sudbinu kao što je imaju roditelji. Također, djeca se nose s intenzivnim emocijama poput krivnje, straha, srama, tuge ili ljutnje koje su povezane s „gubitkom roditelja“ tj. posljedicama odvajanja od roditelja. Često se događa da se obitelj nađe na rubu siromaštva jer je najčešće član obitelji koji izdržava kaznu zatvora zapravo onaj koji se brinuo za prihode obitelji. Djeca čiji su roditelji u zatvoru nisu učinila ništa loše te ih se ne smije tretirati kao kriminalce. Odlazak roditelja u zatvor može uzrokovati veliki stres i promjene u životu djeteta.

Djeca nisu odgovorna za postupke roditelja i treba im pružiti pomoć i podršku kako bi što lakše prevladala odvojenost od roditelja. Prije svega, treba razviti svijest o tome kako odlazak roditelja u zatvor utječe na život djeteta te kako mu osigurati podršku.

Preporuka Odbora Ministara se odnosi na sve institucije i osobe koje djeluju po službenoj dužnosti – policiju, sudove, zaposlenike zatvora, kaznionica te probacijskih ureda, škole, vrtiće i sve ostale koji dolaze u kontakt s djecom.

Preporuka naglašava važnost kontinuiranog kontakta između djece i roditelja, osim u slučaju kada se time ugrožava dijete. Kada je u pitanju sigurnost u zatvoru i održavanje posjeta, važno je da se djeci omogući kontakt bez obzira na stupanj sigurnosti u kaznenom tijelu i sigurnosne rizike. Preporuka govori o važnosti pružanja podrške zatvorenicama i zatvorenici u roditeljskim vještinama kako bi djeca imala mogućnosti da roditelji koji izdržavaju kaznu zatvora sudjeluju u njihovu životu. Time se djeci omogućava da, unatoč fizičkoj odvojenosti, ostvare jedno od najvažnijih prava – pravo na roditelja. **Pomoć i podrška trebaju voditi tome da se djeca osjećaju bolje, a ne gore te da im se omoguće jednake životne šanse za rast i razvoj kao i svoj drugoj djeci.**

U Preporuci se prepoznaje važnost kontakta za dijete, roditelje zatvorenice i zatvorenike, službenice i službenike u zatvoru te za samu zajednicu. Dijete se time štiti jer roditelj može sudjelovati u njegovu životu te se ublažavaju negativne posljedice odvojenosti. Roditelj se time štiti jer se kroz roditeljske vještine potiče razvoj odgovornosti i emocionalne bliskosti s obitelji, a zajednica se štiti jer se održavanjem kontakta roditelja i djeteta povećavaju šanse za resocijalizaciju pojedinca i povratak u društvo.

Pred kraj, Preporuka poziva one koji donose odluke (Vlada, Sabor, Ministarstvo Pravosuđa i uprave...), medije, ali i cijelo društvo da poštuju i slijede ove savjete kako bi djeca čiji su roditelji u zatvoru imala jednake mogućnosti kao i sva ostala djeca. Važno je da svi naučimo što je djeci čiji su roditelji u zatvoru teško, što im je potrebno te kako im mi možemo pomoći. Sva djeca imaju jednaka prava te im je potrebno pružiti podršku da ih ostvare.

POPIS VAŽNIH RIJEČI

Dijete: svatko mlađi od 18 godina.

Konvencija o pravima djeteta:

međunarodni dokument o dječjim pravima koji su izradili Ujedinjeni narodi (UN), a gotovo svaka država uključujući i Hrvatsku pristala poštovati.

- (a) prava u Konvenciji vrijede za svu djecu u svijetu;
- (b) najbolji interes djeteta je najvažniji prilikom donošenja odluka o djetetu, poput s kim će živjeti ili tko će se o njemu brinuti;
- (c) svako dijete ima pravo na život, preživljavanje i razvoj;
- (d) djeca imaju pravo reći što misle i kako se osjećaju kada se donose odluke koje se tiču njihova života;
- (e) djeca imaju pravo biti kontaktu sa svojim roditeljima, osim ako je to za njih štetno.

Malo dijete: dijete do tri godine starosti.

Najbolji interes djeteta: ono što je za dijete dobro i sigurno. Odlučuje se o svakom djetetu i svakoj situaciji posebno. Sve važne informacije o djetetovu životu se moraju uzeti u obzir. Izraz najbolji interes djeteta je nastao u Konvenciji o pravima djeteta, a poslije je uveden u zakone i pravila. Moraju ga poštovati svi koji dolaze u kontakt s djecom.

Narukvica: elektronička narukvica kojom se prati kretanje osobe kada je u kućnom pritvoru.

Osobe koje donose odluke:

političari i sve druge osobe koje rade na zakonima i drugim pravilima koje svi moramo poštovati; osobe koje nadgledaju da svi poštuju pravila poput policije, suda i zatvorske uprave.

Prava: sve ono što bi svako dijete trebalo imati kako bi bilo zaštićeno i sretno; odnosno sve ono što odrasli moraju napraviti da bi dijete bilo sigurno i imalo priliku za razvoj. Sva djeca imaju jednaka prava koja su opisana u Konvenciji o pravima djeteta Ujedinjenih Naroda (UN-a). Sva su prava jednako važna i međusobno su povezana.

Pravila: što se smije, a što ne smije na određenom mjestu poput škole, knjižnice, zatvora. Pravila moraju poštovati i djeca i odrasli.

Presuda: odluka koju sud daje osobi koja je optužena. Sud može odlučiti da je osoba nevinna ili kriva. Ako sud kaže da je osoba kriva u presudi je napisana kazna za nju. Privatnost: pravo osobe da je drugi ne nadgledaju ili uznemiravaju i pravo na osobni prostor.

Program izvršavanja kazne: plan koji se radi za svakoga tko će biti u zatvoru duže od 6 mjeseci kako bi popravio svoje ponašanje.

Skrbnik i(li) skrbnica: osoba koja brine o djetetu. To može biti drugi roditelj, baka, djed ili neka druga osoba kojoj je sud odredio da brine o djetetu.

Službenici i službenice: osobe koje rade u zatvoru ili nekoj drugoj instituciji.

Uhićenje: kada policija odvede osobu u neku vrstu zatvora.

Zajednica: mjesto u kojem dijete živi i ljudi koji ga okružuju.

Kaznionica: uz zatvor jedno od mjesta gdje osobe provode vrijeme nakon što dobiju kaznu. Obično su tamo zatvorenici i zatvorenice koje imaju duže kazne.

Zatvorska uprava: osobe koje donose odluke vezano uz zatvorenice i(li) zatvorenike te o zatvoru – kako funkcionira, koja su pravila, što se smije, a što ne, koje su obveze službenika i službenica, a koje zatvorenika i zatvorenica.

Zatvor: mjesto u kojem osobe mogu biti zadržane kao zatvorenici i zatvorenice temeljem pravila države. U zatvoru osobe mogu boraviti nakon uhićenja, prije odlaska na sud te prije i nakon dobivanja kazne zatvora.

**EUROPSKE
SMJERNICE ZA
PODRŠKU DJECE ČIJI
SU RODITELJI U
ZATVORU :**

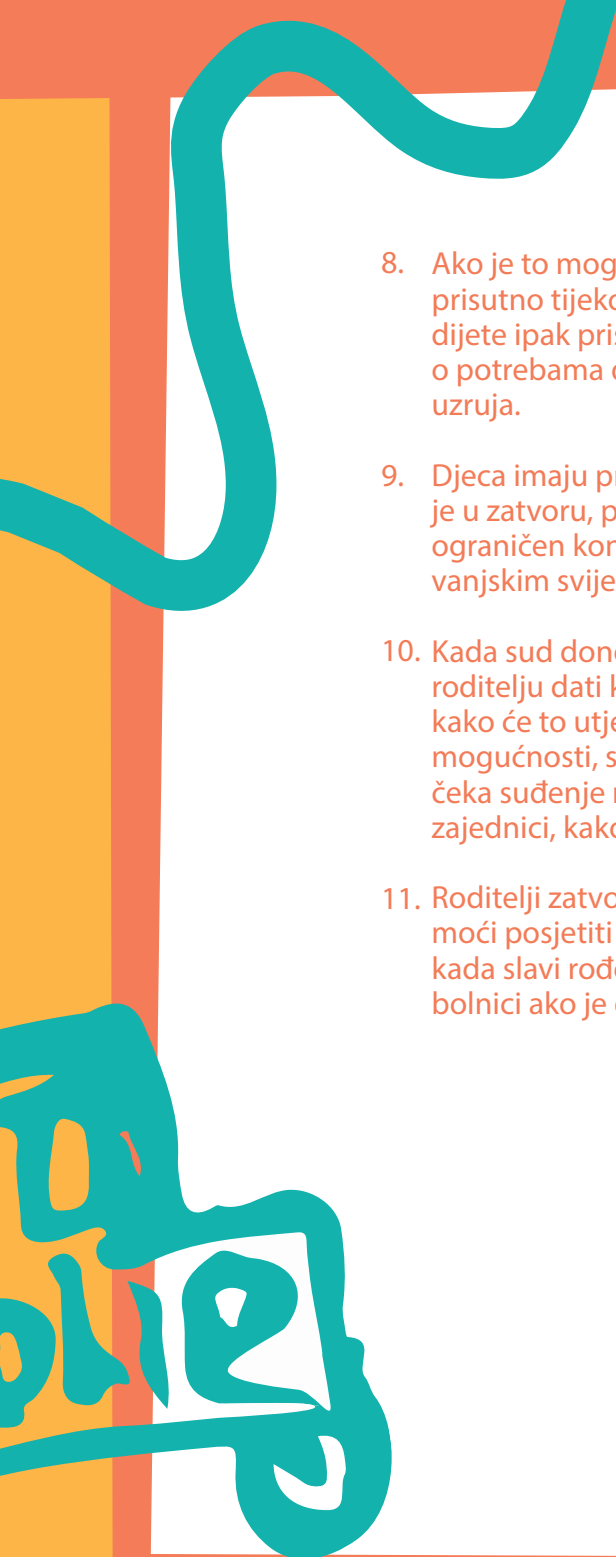
Što je važno djeci?

1. Djeca čiji su roditelji u zatvoru imaju prava koja treba poštovati. Konvencija o pravima djeteta jasno kaže da ne smije biti razlike među djecom te da sva djeca moraju biti jednako zaštićena, a njihova prava poštovana. Djeca čiji su roditelji u zatvoru su različita. Imaju različite obiteljske priče, različite potrebe i različite emocije. Važno je poštovati njihove osjećaje i potrebe te ih pitati za mišljenje kada se donose odluke koje su važne za njihov život. Djeca moraju biti zaštićena, a osobe koje donose odluke trebaju ispitati što je za svako dijete najbolje. Također, važno je da se poštuje pravo djeteta na obitelj i pravo na privatnost. Roditelju treba pružiti podršku da bude što bolji roditelj od trenutka uhićenja sve do povratka u zajednicu.
2. Kada sudac razmišlja o kazni roditelja treba provjeriti kako će ta promjena utjecati na dijete, koja su djetetova prava i što je najbolje za njega. Ako je moguće, roditelju bi trebalo dati kaznu u zajednici umjesto da ide u zatvor, pogotovo ako je on glavni skrbnik djeteta.
3. Kada se bira zatvor za roditelja, treba izabrati onaj koji je najbliži djetetovom domu.
4. Kada se roditelj premješta iz jednog zatvora u drugi, uvijek treba uzeti u obzir što je za dijete najbolje.
5. Osobe koje donose odluke trebaju prikupljati informacije o tome koliko je djece čiji su roditelji u zatvoru.
6. Osobe koje donose odluke trebaju podržati organizacije koje pomažu zatvorenicama i zatvorenicima, njihovim obiteljima, pogotovo za podršku u održavanju kontakta između djece i roditelja.
7. Osobe koje donose odluke te sve službenice i službenici koji dolaze u kontakt s djecom trebaju naučiti kako raditi s djecom, kako im pristupiti, kako s njima razgovarati s obzirom na njihovu dob i obiteljsku situaciju. Također, trebaju naučiti kako raditi s roditeljem i pomoći mu da bolje razumije svoje dijete i pruži mu podršku iz zatvora.

**Na što trebaju
posebno paziti
policija i sudovi?**

-
8. Ako je to moguće, dijete ne bi smjelo biti prisutno tijekom uhićenja roditelja. Ako je dijete ipak prisutno, policija treba voditi računa o potrebama djeteta i potruditi se da ga ne uzruja.
 9. Djeca imaju pravo na kontakt s roditeljem koji je u zatvoru, pa čak i kada je roditelju ograničen kontakt s drugim osobama ili s vanjskim svijetom.
 10. Kada sud donosi odluku o tome hoće li roditelju dati kaznu zatvora treba uzeti u obzir kako će to utjecati na dijete. Ako za to postoje mogućnosti, sud treba dozvoliti da roditelj čeka suđenje na slobodi te mu dati kaznu u zajednici, kako se ne bi odvajao od djeteta.
 11. Roditelji zatvorenice i zatvorenici bi trebali moći posjetiti svoje dijete u njihovu domu kada slavi rođendan, na prvi dan škole ili u bolnici ako je dijete bolesno.

Organizacija boravka u zatvoru

Dolazak u zatvor

12. Prije odlaska ili nakon dolaska u zatvor, roditelju treba dozvoliti da dogovori tko će se od sada brinuti i preuzeti obveze o djetetu i(li) djeci. Pritom treba uzeti u obzir ono što je za dijete najbolje.
13. Zatvorska uprava treba znati koliko djece zatvorenica i(li) zatvorenik ima, koliko imaju godina te tko brine o njima dok su mama ili tata u zatvoru.
14. Kada se zatvorenica ili zatvorenik sele iz jednog zatvora u drugi, zatvorska uprava im treba pomoći da jave svojoj djeci gdje će od sada biti te kako će se s njima čuti ili vidjeti.
15. Zatvorska uprava treba djeci dati informacije o tome kako se mogu čuti i vidjeti s roditeljima. Isto tako, kada dolaze u posjete djeci treba opisati pravila ulaska u zatvor. Djeca trebaju jednostavne informacije koje će razumjeti i to na različitim jezicima ako je potrebno.

Održavanje kontakta s djecom

16. Kada se odlučuje u kojem će zatvoru roditelj biti, važno je voditi računa o djetetu. Zatvorska uprava treba izabrati onaj zatvor koji je najbliži djetetu i koji će dijete najlakše posjetiti. Tako će dijete lakše dolaziti u posjete jer je put kraći i jeftiniji.
17. U roku od tjedan dana od dana zatvaranja, djetetu treba dozvoliti posjet roditelju. Nakon toga, djeci treba dozvoliti posjete barem jednom tjedno, a maloj djeci i češće kraće posjete.
18. Dječja svakodnevnica, poput odlaska u vrtić ili školu, je jako važna. Posjeti se trebaju organizirati izvan toga vremena. Ako djeca ne mogu doći u posjet svaki tjedan, treba im dozvoliti duže posjete da se mogu igrati s roditeljima i provesti kvalitetno vrijeme s njima.
19. Ako djetetov drugi roditelj ili skrbnik ne može dovesti dijete u posjet, treba dozvoliti da druge osobe od povjerenja mogu dovesti dijete, primjerice drugi član obitelji ili socijalni radnik.
20. Svaki zatvor treba imati čekaonice i prostor za posjete u kojima se djeca osjećaju sigurno, zaštićeno i poštovano. Te prostorije trebaju imati knjige, igračke, pribor za crtanje i ostalu opremu za djecu različite dobi te biti takvi da se djeca i roditelji mogu igrati i biti bliski. Ako postoje mogućnosti, trebalo bi dopustiti druženje u blizini zatvora. Tako roditelj i dijete mogu provesti vrijeme kao da je roditelj na slobodi.
21. Treba poduzeti sve mjere da se djeca tijekom posjeta zatvoru osjećaju sigurno, poštovano i ugodno te da im se štiti privatnost. Važno je misliti na djecu s različitim potrebama, koja će trebati dodatnu podršku prilikom posjeta.
22. Ako je zatvor jako udaljen od doma djeteta, vrijeme za posjete treba biti fleksibilno.

23. Pretraživanje djece na ulazu u zatvor treba se provoditi na djeci pristupačan i prijateljski način. Važno je da se dijete osjeća sigurno te da se poštuje njegova privatnost. Prije pretraživanja, djeci treba jednostavnim jezikom objasniti što će se događati i zašto je to važno. Strogo su zabranjena pretraživanja u kojima se od djece očekuje da skidaju svu svoju odjeću.
24. Pretraživanje zatvorenica i zatvorenika prije dječjih posjeta trebaju biti učinjene s poštovanjem. Tako zatvorenice i zatvorenici mogu započeti pozitivan kontakt s djetetom tijekom posjeta. Ako je moguće, posjet se treba organizirati tako da dijete napusti prostor za posjete prije roditelja.
25. Između posjeta uživo dijete može održati kontakt s roditeljem u zatvoru pomoću različitih tehnologija poput telefonskih poziva, videopoziva, internetske komunikacije i slično. Osobe koje donose odluke odgovorne su da to omoguće. Ovakav način komunikacije ne smije biti skup za roditelja u zatvoru, a ako roditelj nema novca zatvorska uprava mu treba pomoći. Ovakvi oblici komunikacije nikada ne smiju biti zamjena za kontakte uživo.
26. Roditeljima zatvorenicama i zatvorenicima trebaju fleksibilna pravila za telefonske pozive s djecom kako bi mogli jednostavno i redovito nazvati dijete. Ako je moguće treba dozvoliti djetetu da nazove roditelja u zatvor.
27. Važno je da roditelj u zatvoru može sudjelovati u donošenju odluka vezanih uz dijete i ostati uključen u njegov život. To znači da može komunicirati sa školom, obiteljskim liječnikom, socijalnim radnikom, školskih psihologom i drugim važnim osobama u životu djeteta.

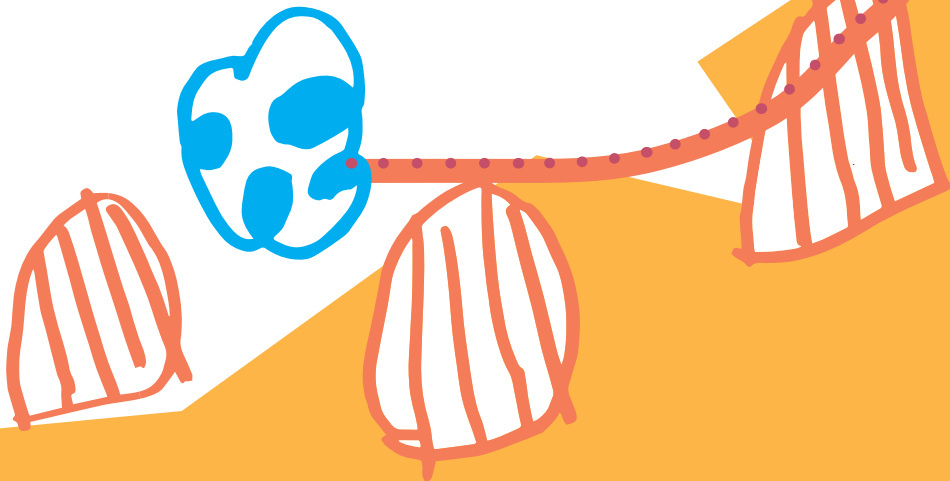
28. U posebnim prigodama poput Majčinog ili Očevog dana, tijekom blagdana te na druge važne datume dječje posjete trebaju biti duže. U tim prigodama službenice i službenici zatvora bi trebali nositi ležerniju odjeću/uniformu.
29. Važno je da djeca znaju gdje i kako im roditelji žive. Ako je moguće, djeci treba dozvoliti da posjete prostore u kojima roditelj provodi vrijeme, uključujući i zatvorsku ćeliju roditelja. Ako to nije moguće djeci treba pokazati fotografije toga prostora i opisati im svakodnevicu roditelja.
30. Roditelje zatvorenice i zatvorenike je potrebno ohrabrivati da se redovito viđaju i čuju sa svojom djecom, kako bi ostali bliski i povezani. Kontakt između roditelja i djeteta se može spriječiti samo u posebnim situacijama i na kratko vrijeme.
31. Djeca imaju pravo biti u kontaktu s roditeljem u zatvoru čak i ako je on ili ona kažnjen/na jer krši pravila zatvora. Zatvorska uprava uvijek treba djeci dozvoliti neku vrstu kontakta s roditeljem.

Posjeti obiteljskom domu

32. Važno je da zatvorenice i zatvorenici mogu posjetiti svoj obiteljski dom i dijete, pogotovo u posebnim prilikama. Time se omogućava da roditelj bude prisutan na važnim događajima u djetetovu životu, a djeca nisu pod stresom zbog posjeta zatvoru. Ovo je posebno važno pred kraj kazne, kada se dijete sprema za povratak roditelja iz zatvora, a roditelj se sprema za svoju roditeljsku ulogu izvan zatvora.

Sigurnost u zatvoru

33. Zatvorska uprava mora raditi na stvaranju sigurne pozitivne i prijateljske atmosfere u kojoj se zatvorenice, zatvorenici, obitelji i djeca te službenice i službenici zatvora poštuju, razgovaraju te stvaraju međusobno povjerenje.

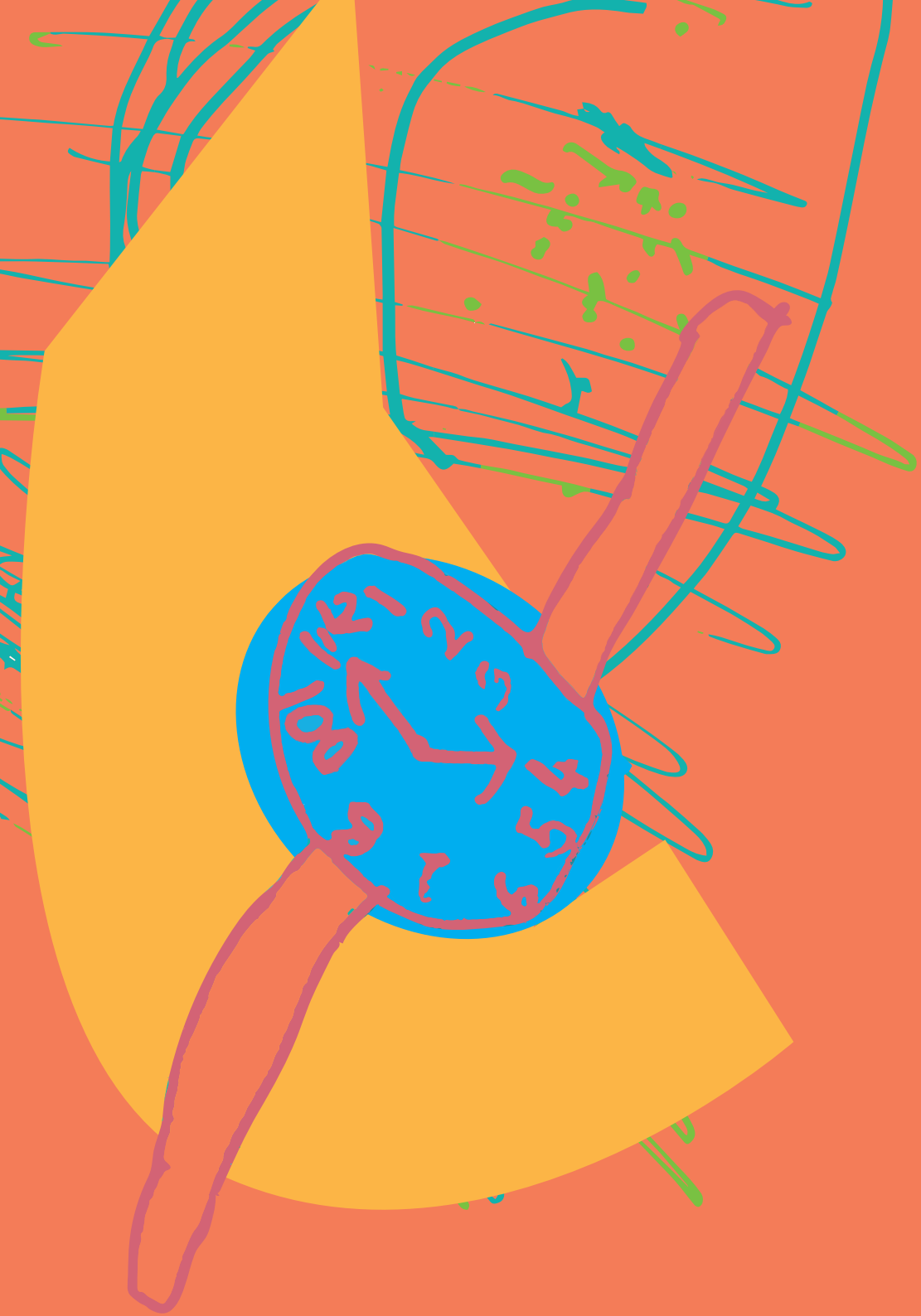

Mala djeca koja žive sa svojim majkama u zatvoru

34. Zatvorska uprava treba pružiti podršku i organizirati zdravstvenu zaštitu trudnim zatvorenicama te njihovoj djeci nakon što se rode.
 - Trudne zatvorenice bi trebale rađati u rodilištima, a ne u zatvorima. Tijekom porođaja i nakon porođaja ne bi trebale biti vezane lisicama ili na bilo koji drugi način sputane.
 - Briga i skrb za majku i dijete prije i nakon poroda je jako važna te treba poštovati žene iz različitih kultura.
35. Kada majka zatvorenica rodi dijete, na djetetovim dokumentima ne smije biti napisano da je rođeno u zatvoru. Djeca rođena u zatvoru trebaju imati iste dokumente kao i sva ostala djeca.
36. Mala djeca mogu ostati u zatvoru sa svojim majkama, ako je to u skladu sa zatvorskim pravilima i ako je to za njih najbolje. Kada se donose odluke potrebno je za svako dijete posebno odlučiti što je za njega najbolje - ostanak s majkom u zatvoru ili život izvan zatvora s drugim članovima obitelji.

Mala djeca koja su s majkama u zatvoru trebaju imati prava, slobodu i mogućnosti kao i djeca koja žive izvan zatvora. Prema njima se nitko ne smije ponašati kao da su zatvorenice ili zatvorenici.

37. Kada mala djeca borave u zatvoru sa svojim majkama, prostori koje koriste trebaju biti prilagođeni njihovim potrebama. Zatvori trebaju paziti na:
- sigurnost djece i poštovanje dječjih prava. Mala djeca trebaju imati priliku da uče, da se igraju, da ih se sasluša i razumije kao i svu drugu djecu;
 - mala djeca trebaju imati istu zdravstvenu zaštitu kao i druga djeca. Svi moraju čuvati zdravlje djece u zatvoru;
 - maloj djeci treba pružiti priliku da budu na svježem zraku, da budu u kontaktu s vanjskim svijetom te da mogu ići u jaslice ili vrtić;
 - to da zatvorenice i zatvorenici imaju prilike biti što bolji roditelji, paziti na svoju djecu, pripremati im obroke, pripremati ih za jaslice ili vrtić i igrati se s njima, unutar zatvora i na otvorenom;
 - pružiti djeci život što sličniji onome kakav bi imala izvan zatvora kroz različite aktivnosti;
 - pružiti priliku djeci da provode vrijeme s članovima obitelji koji ne žive u zatvoru.
38. Hoće li malo dijete živjeti s roditeljem u zatvoru ili na slobodi s drugim članovima obitelji odlučit će se prema tome što je za svako dijete najbolje.
39. Kada se malo dijete odvaja od roditelja u zatvoru to je potrebno učiniti samo kada postoji siguran dom izvan zatvora te s posebnom brigom za dječje potrebe i njegov osjećaj sigurnosti. Ako je roditelj djeteta iz strane države, zatvorska uprava treba odlučiti što je za to dijete najbolje.
40. Kada se mala djeca odvoje od roditelja u zatvoru trebaju imati česte dječje posjete u prilagođenim prostorima, osim ako to za njih nije dobro.

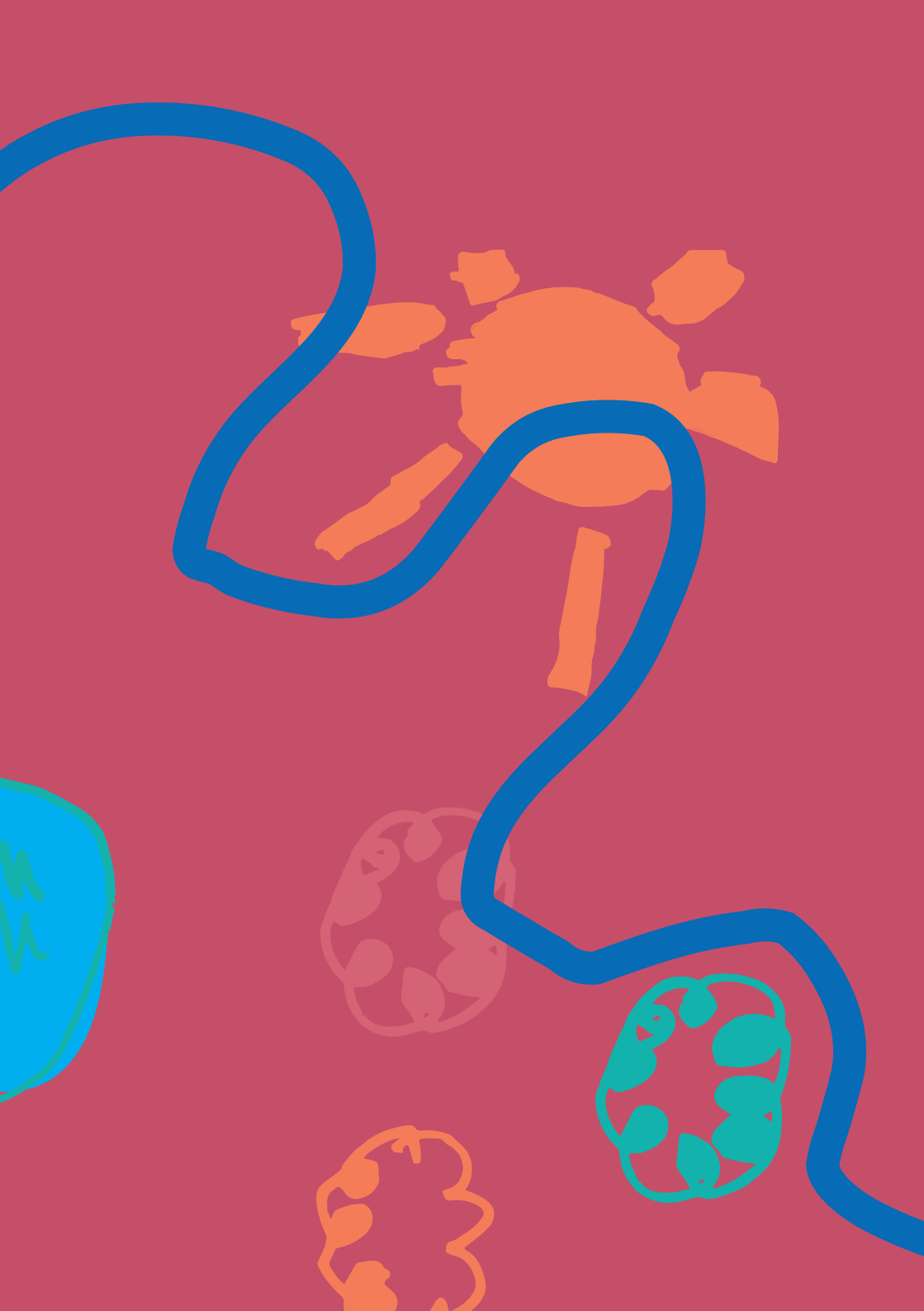

Program izvršavanja kazne zatvora i priprema roditelja na izlazak iz zatvora

41. U izradi programa izvršavanja kazne zatvora treba razmišljati o tome kako djeca i njihovi roditelj mogu ostati povezani na aktivan i pozitivan način dok je roditelj u zatvoru te nakon što izađe iz zatvora. Zatvorenice i zatvorenici su i dalje roditelji i trebaju imati priliku brinuti se o svojoj djeci na što sličniji način kao da su na slobodi.
42. Kada se kazni zatvora bliži kraj, zatvorska uprava treba razmišljati o tome kako olakšati obiteljski život djeci i njihovim roditeljima. To se može učiniti kroz što češće korištenje mogućnosti poput privremenog izlaska kući, prelaska u zatvor otvorenog tipa, stambene zajednice, povratka kući s narukvicom ili kroz druge načine života i rada u zajednici. Time se djeci i roditeljima olakšava prelazak roditelja iz zatvora na slobodu i pomaže im se da budu u češćem kontaktu.
43. Kada zatvorska uprava odlučuje o ranijem otpustu zatvorenica i zatvorenika treba uzeti u obzir potrebe njihove djeca te im pomoći da se vrate u obitelj.

Nakon izlaska iz zatvora

44. Kada roditelj izađe iz zatvora, službe za pomoć bivšim zatvorenicima i zajednica trebaju mu pomoći da uči kako biti bolji roditelj i nakon povratka u obitelj.

Promjene u zatvorima

45. Kada se mijenjaju pravila u zatvorima prvo treba razmišljati o osjećajima djece i zaštititi njihovih prava i koliko te promjene utječu na njihov život.

Uključivanje službenica i službenika

46. Kada djeca dolaze u posjete sve službenice i službenici u zatvoru se trebaju ponašati prijateljski i s poštovanjem. Barem jedna osoba u zatvoru treba biti posebno zadužena da se djeca osjećaju sigurno kada dolaze u posjete, da im objasni pravila zatvora i odgovori na pitanja koja imaju.
47. Sve službenice i službenici u zatvoru trebaju proći edukacije o dječjim pravima kako bi znali što učiniti i kako se ponašati da se djeca osjećaju sigurno i zaštićeno kada posjećuju roditelja u zatvoru, pogotovo prilikom pretraživanja. Također, službenice i službenici zatvora trebaju znati kako pomoći zatvorenicima i zatvorenicama da budu bolji roditelji.
48. Edukacije za službenice i službenike u zatvoru moraju uključivati teme o dječjim pravima i vještinama rada s djecom. Edukacije se trebaju redovito poboljšavati.

A large, dark blue sunburst graphic with multiple rays of varying lengths, set against a bright orange background. The rays extend across the entire page, with some overlapping a dark blue rectangular box in the lower right. In the bottom right corner, there are abstract, scribbled lines in shades of teal and light green.

Radimo zajedno!

49. Svi (institucije, organizacije, osobe koje donose odluke...) trebaju biti povezani da zaštite i pruže podršku djeci. Djeca, njihovi osjećaji i njihova prava su važni.

Na što sve treba misliti?

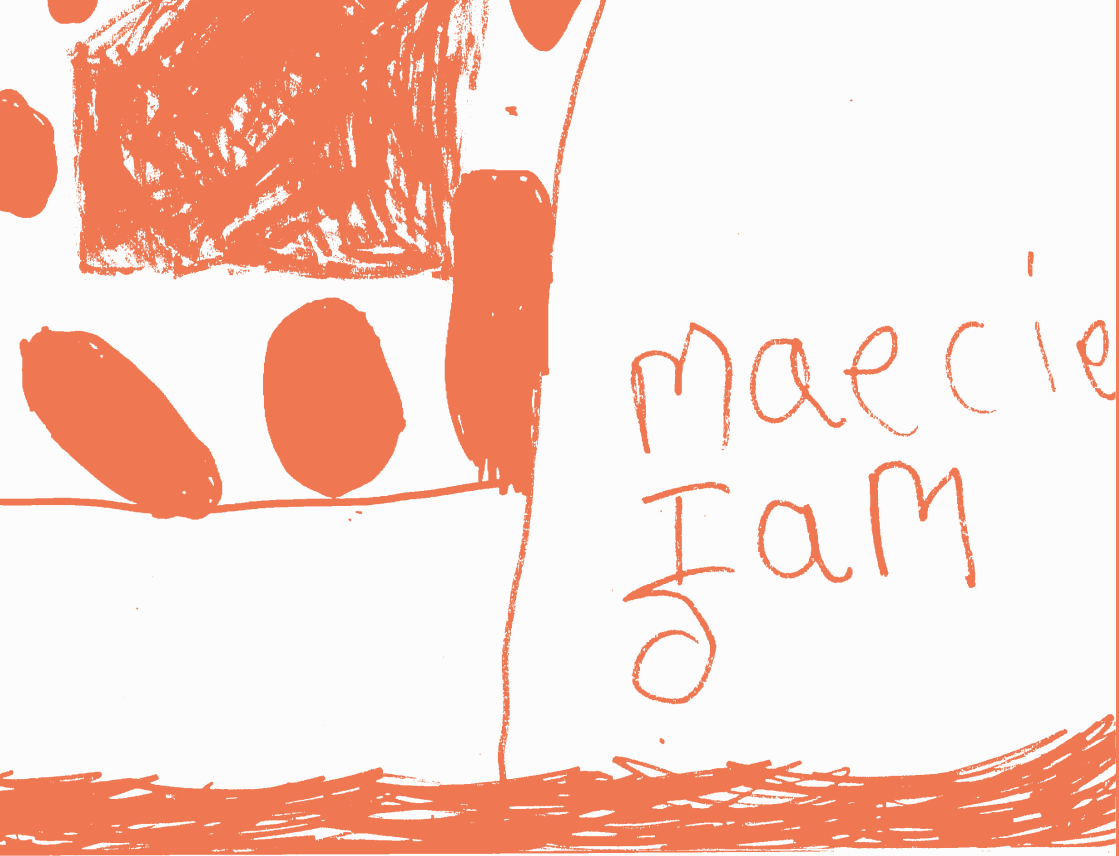
50. Osobe koje donose odluke moraju biti sigurne da svi poštuju pravila koja se odnose na zaštitu djece čiji su roditelji u zatvoru, a pogotovo male djece koja su u zatvoru sa svojim roditeljima. Osobe koje se bave zaštitom djece trebaju redovito pisati izvještaje o tome i u slučaju problema obavještavati osobe koje donose odluke i tražiti promjene.

Dijeljenje informacija i mogućnost promjena

51. Svi ljudi koji dolaze u kontakt s djecom čiji su roditelji u zatvoru trebaju se redovito nalaziti i dogovarati se na koji način najbolje pomoći djeci. Na okupljanja treba pozvati i djecu kako bi ona opisala kako se osjećaju i u čemu im sve treba pomoć.
52. Osobe koje donose odluke trebaju znati koliko je djece čiji su roditelji u zatvoru, a svi trebaju znati kako im mogu pomoći.
53. Osobe koje donose odluke trebaju dati novce za istraživanja o djeci čiji su roditelji u zatvoru kako bi svi znali s kojim se sve problemima susreću, kakva im pomoć treba i tko ju može najbolje pružiti.
54. Osobe koje donose odluke trebaju redovito provjeravati da svi poštuju dječja prava i da se ponašanje odraslih prema djeci svakodnevno poboljšava.

Kako pričati o djeci čiji su roditelji u zatvoru?

55. Kada pričaju o nekome tko je učinio nešto loše, svi mediji (televizija, radio, internet, itd.) trebaju razmišljati o obitelji te osobe i štititi privatnost njihove djece.

56. Informacije o broju djece čiji su roditelji u zatvoru, o njihovim problemima i kako se ona osjećaju trebaju biti dostupne. To će pomoći da ljudi ne misle loše o djeci čiji su roditelji u zatvoru i da im znaju pomoći.

Mislim da bi svi trebali raditi
zajedno kako bi učinili
zatvor boljim mjestom.

Charlie, 14

Informacije u ovoj brošuri se temelje na Preporuci CM/Rec(2018)5 Odbora ministara državama članicama o djeci roditelja zatvorenika i Memorandumu s objašnjenjima (2019) koja možete pronaći na sljedećoj poveznici:
http://bit.ly/coe_rec2018_5.

ΑΡΧΗ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ
ΕΞΑΡΤΗΣΕΩΝ ΚΥΠΡΟΥ

Τηλεφωνική Γραμμή
Ενημέρωσης και Βοήθειας

Επίτροπος Προστασίας
των Δικαιωμάτων
του Παιδιού

children of prisoners europe

Children of Prisoners Europe (COPE) je neprofitna organizacija registrirana u Francuskoj temeljem francuskog Zakona o udrugama 1901 SIRET: 437 527 013 00019.

© Children of Prisoners Europe

ISBN number – 978-2-9526725-1-1

Uredile Brianna Smith i Kate Philbrick
Grafičko oblikovanje Josie Vallely
www.josievallely.com